

VÁLOGATÁS A KÖZELMÚLT FŐBB NFT JOGESETEIBŐL

BRESZKOVICS BOTOND
doktorandusz hallgató (PTE ÁJK)

Absztrakt

A nem helyettesíthető vagy másként nem felcserélhető tokenek (non-fungible token, NFT) attól függetlenül, hogy még egy évtizedes múlttal sem rendelkeznek, már számos jogsértés melegágyaként szolgáltak.

A tanulmány célja egy összefoglaló áttekintést nyújtása az elmúlt évek iskolapéldájának tekinthető befejezett és folyamatban lévő NFT kötődésű jogvitákról, kiegészülve egy rövid, kapcsolódó jogelméleti háttér információ nyújtással. Ennek érdekében, jelen tanulmány vizsgálódása az angolszász és a kontinentális jogrendszerek szerzői jogának főbb elméleti és fejlődési mérföldköveinek áttekintésével veszi kezdetét. Ezt követi az NFT-k szerzői jogi vonatkozásainak alakulásának tárgyalása az EU-ban, az USA-ban és Magyarországon. Végül ismertetésre kerülnek a közelmúlt mérvadó NFT jogesetei, összegző gondolatokkal zárva.

Kulcsszavak: NFT, jogesetek, szellemi tulajdonjogok, szerzői jog, Magyarország, EU, USA

SELECTED NFT CASES FROM THE NEAR PAST

Abstract

Although non-fungible tokens (NFTs) are less than a decade old, they have already been the hotbed of many legal issues.

The aim of this paper is to provide a summary overview of completed and pending NFT-related legal proceedings, with a brief background on the related legal theory. For this purpose, the present study will start with an overview of the main theoretical and developmental milestones of copyright law in the Anglo-Saxon and Continental legal systems. This will be followed by a brief discussion of the development of the copyright aspects of NFTs in the EU, the US and Hungary. Finally, the recent landmark NFT cases will be presented, ending with some concluding thoughts.

Keywords: NFT, legal cases, IP rights, copyright, Hungary, EU, USA

1. Bevezetés

A nem helyettesíthető vagy másként nem felcserélhető tokenek (non-fungible token, NFT) attól függetlenül, hogy még egy évtizedes múlttal sem rendelkeznek, már számos jogsértés melegágyaként szolgáltak. Ennek okán, jelen tanulmány célja egy összefoglaló áttekintés nyújtása az elmúlt évek iskolapéldájának tekinthető befejezett és folyamatban lévő NFT kötődésű jogvitákról, kiegészülve egy rövid, jogelméleti információnyújtással. Ennek érdekében, jelen tanulmány vizsgálódása az angolszász és a kontinentális jogrendszerek szerzői jogának főbb elméleti és fejlődési mérföldköveinek áttekintésével veszi kezdetét. Ezt követi az NFT-k szerzői jogi aspektusainak tárgyalása az EU-ban, az USA-ban és Magyarországon. Végül ismertetésre kerülnek a közelmúlt mérvadó NFT jogesetei, összegző gondolatokkal zárva.¹

2. A szellemi tulajdonjog kulcsfontosságú, történelmi pillanatai

A szellemi tulajdon védelemnek két fő területét képező szerzői jog és iparjogvédelem közül a jelen vizsgálódás szempontjából releváns szerzői jog, szabályozási és történelmi terrénuma önmagában olyan komplex, hogy teljes körű áttekintésére jelen tanulmányban, figyelemmel a terjedelmet érintő megkötésekre, nem vállalkozom. Ugyanakkor, törekszem áttekintést nyújtani a szerzői jog történelmi fejlődéséről, ennek okán ebben a részben a szerzői jog fejlődésének főbb pontjainak megjelölésére szorítkozom.

A szellemi tulajdonjog, ahogyan ma értjük, a 15. század végén és a 16. század elején alakult ki.² Az emberiség történetében azonban még ezt megelőzően sem a társadalom, sem a jogrendszer³ nem volt olyan fejlettségi szinten, amely alkalmas lett volna az egyes művek védelmére.⁴ Ennek következté-

1 A Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-23-3-II kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott támogatásával készült.

2 KRETSCHMER, Martin – LIONEL, Bently – RONAN, Deazley: Introduction: The History of Copyright History: Notes from an Emerging Discipline. In: M. Kretschmer – L. Bently – R. Deazley (eds.): *Privilege and Property: Essays on the History of Copyright* 1st ed. Open Book Publishers, 2010, 1–20.

3 SZILOVICS Csaba: *Az állami pénzügyek rendszere*. In: KÁLMÁN János (szerk.): *A pénzügyi jog alapintézményei*. Budapest, ORAC, 2022, 258–303.

4 CSÉCSY György: *A szellemi alkotások joga*. Miskolc, Novotni Kiadó, 2000, 9–12.

ben a szellemi alkotások területén nem volt megfelelő szerzői jogi védelem. A szerzői jogvédelem terén fennálló általánosan jelenlévő következetlen helyzetet a könyvnyomtatás felemelkedése és elterjedése törte meg,⁵ amit a szerzői és kiadói jogérvényesítő csoportok megjelenése, egyben növekvő dominanciája követett.⁶ Majd a természetjogi gondolkodás hatására a 18. században – a tulajdonjog jogi vonatkozásainak analógiájára – megszülettek a szerzői jogvédelem elméleti alapjai.⁷ Ezt követően kezdődött a szerzői jog és a szabadalmi jog korszaka, majd a szellemi tulajdonjog kodifikációja Európában és az Amerikai Egyesült Államokban.⁸

A szerzői jog megszilárdulása után a területiség problémája, mint új kihívás vált rendezendő feladattá. A szerzői jog területi jellege miatt csak a származási országban volt alkalmazható, így a határokon átnyúló jogsértésekkel nem lehetett foglalkozni.⁹ Az államok kezdetben kétoldalú (bilaterális) szerződések megkötésével próbálták megoldani ezt a problémát, de a végső megoldást a nemzetközi többoldalú (multilaterális) szerződések megkötése jelentette. Ezek közül az egyik legfontosabb, az iparjogvédelem esszenciális nemzetközi egyezménye a Párizsi Uniós Egyezmény (PUE),¹⁰ amely 1884-ben lépett hatályba, az ipari tulajdon védelmének minden vonatkozásban történő biztosítása érdekében.¹¹ Másrészt jelentős az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló 1886. évi Berni Uniós Egyezmény (BUE),¹² amely

5 BODÓ Balázs: *A szerzői jog kalózzai*. Budapest, Typotex, 2011, 53.

6 HORVÁTH Attila: A szellemi alkotások jogának története, a szerzői jogi védelem kialakulása, a jogalkotás kezdetei Magyarországon. *Szerzői Jog Mindenkinek*, 2016, 121 (4), 95–101.

7 VÉKÁS Lajos: A szerzői jogvédelem kialakulásának kezdetei. In: GELLÉN Klára – GÖRÖG Márta (eds.): *Lege et fide Ünnepi tanulmányok Szabó Imre 65. születésnapjára*. Szeged, 2016, 670–675.

8 CSÉCSY György: *A szellemi alkotások jogának fejlődéstörténete*. Miskolc, Bíbor Kiadó, 2006, 93–94.

9 FARKAS Henrietta Regina: A szoftverek jogi helyzete az Európai Unióban. *Debreceni Jogi Műhely*, 2013, 10 (3), 181–201.

10 The Paris Convention for the Protection of Industrial Property (Paris Convention) <https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%20828/volume-828-I-11851-English.pdf> (2023. 05. 02.)

11 Paris Convention Article 1. sub section 2 “The protection of industrial property has as its object patents, utility models, industrial designs, trademarks, service marks, trade names, indications of source or appellations of origin, and the repression of unfair competition”.

12 The Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works (Berne Convention). <https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%20828/volume-828-I-11850-English.pdf> (2023. 05. 02.)

többoldalú szerződésként, a nemzeti elbánás elvének¹³ megállapításával szakított a szerzői jog területi jellegével. A nemzeti elbánás elve alapján a szerződő államok egymás állampolgárainak a saját területükön ugyanazt a jogállást biztosítják, mint a belföldieknek.¹⁴ Itt érdemes megemlíteni, hogy a BUE három fontos alapelve épülő rendszert hozott létre: 1) a nemzeti elbánás, 2) az alakszerűtlenség vagy másként a formakényszer hiánya és 3) a védelem függetlensége.¹⁵

A hivatkozott egyezményeket a napjainkig bezárólag többször felülvizsgálták, ezzel is biztosítva, hogy szövegük naprakész legyen.¹⁶ Ehelyütt azonban meg kell jegyezni, hogy a nemzeti jogrendszerekben, továbbra is jelentkeztek eltérések a védjegyjogok védelmét célzó szabályok vonatkozásában, azok területi jellege miatt.¹⁷ Ennek okán nemzetközi dimenzióban, a kereskedelmi vonatkozású szellemi tulajdonjogok hatékony és megfelelő védelmének biztosítás érdekében, lefektetésre kerültek a hamisítás elleni küzdelmet segítő többoldalú minimumszabályok.¹⁸

Ezt követően 1948-ban az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) által elfogadott Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata (UDHR) a szerzői jogot alapvető emberi jogként határozta meg,¹⁹ ezzel biztosítva a szerzői jog legmagasabb szintű elismerését, és egyúttal a világ valamennyi államára nézve előírta a szerzői jog egyetemes tiszteletben tartását.²⁰

13 Berne Convention Article 5.

14 MÁDL Ferenc – VÉKÁS Lajos: *Nemzetközi magánjog és nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga*. Budapest, Eötvös Kiadó, 2018, 378.

15 FERENCZI Fanni: Az építészeti alkotások nemzetközi és európai uniós szerzői jogi szabályozása. *Miskolci jogi Szemle*, 2016, 11 (1), 105.

16 PAPP László: Magyarország és az Iparjogvédelmi Unió a XX. század első évtizedeiben. *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle*, 2012, 117 (4), 60.

17 WERTHEIMER, H. W.: The Principle of Territoriality in the Trademark Law of the Common Market Countries. *International and Comparative Law Quarterly*, 1967, 16 (3), 630–662.

18 Lásd: The Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS); Madrid Agreement Concerning the International Registration of Marks of 1891; The Protocol Relating to the Madrid Agreement (1989); Nice Agreement Concerning the International Classification of Goods and Services for the Purposes of the Registration of Marks. of June 15, 1957.

19 Universal Declaration of Human Rights (UDHR), Article 27. „Everyone has the right to the protection of the moral and material interests resulting from any scientific, literary or artistic production of which he is the author.” <https://www.ohchr.org/en/universal-declaration-of-human-rights> (2023. 05. 02.)

20 NÓTÁRI Tamás: *A magyar szerzői jog fejlődése*. Szeged, Lectum Kiadó, 2010, 332.

Napjainkban a szellemi tulajdon jogi szabályozást mind nemzeti, mind nemzetközi szinten a komplexitás jellemzi.²¹ Ebből adódóan az ENSZ szakosított szervezeteként működő Szellemi Tulajdon Világszervezete (World Intellectual Property Organization, WIPO) együttműködve az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetével (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, UNESCO) biztosítják az egyezmények megfelelő működését és koordinációját a nemzetközi szinten.²²

3. A szerzői jog különböző konceptuális megközelítései a common law és a kontinentális jogban

Ebben a részben röviden tárgyalom a szerzői jog elméleti megközelítésének különbségeit a két nagy jogcsalád, a common law és a kontinentális jog modern jogrendszereiben,²³ amelyek az NFT-k szerzői jogi aspektusai szempontjából is relevánsak. Másként megközelítve, itt kap helyet a copyright és a droit d'auteur (author's right) közötti alapvető konceptuális különbségek szabatos vázlata, kiegészülve az Amerikai Egyesült Államok, Anglia és Franciaország első mérvadó szerzői jogi törvényeinek példálózó felsorakoztatásával.

3.1. A főbb szerzői jogi törvények a common law és a kontinentális jog országokban

Az Amerikai Egyesült Államok (USA) common law rendszerében a jogalkotás szövetségi és állami szinten párhuzamosan történik, külön állami és szövetségi bírósági rendszerrel.²⁴ Ebben a kétszintű szabályozási szisztémában a szerzői jogi törvények is különböző időpontokban jelentek meg. A szerzői jog azonban már a konkrét jogszabályi testet öltető időszakban is dinamikus fejlődött, amely determináló hatást gyakorolt a későbbi jogalkotásra.²⁵

21 SZTNH: The the official website of the Hungarian Intellectual Property Office (SZTNH) as of 2 May 2023 lists 20 relevant EU, 10 international and 15 national copyright-related laws. <https://www.sztneh.gov.hu/hu/szakmai-oldalak/jogforrasok-0> (2023. 05. 02.)

22 Convention Establishing the World Intellectual Property Organization. Preamble. <https://wipolex.wipo.int/en/text/570730> (2023. 05. 02.)

23 ZÓDI Zsolt: Precedenskövetés és jogszabály-értelmezés. *Állam-és Jogtudomány*, 2014, 55 (3), 60–85.

24 BADÓ Attila: Bevezetés az USA jogrendszerébe. *Acta Universitatis Szegediensis: Acta Juridica et Politica*, 1997, 52 (1), 1–27.

25 OREN Bracha: *Owning Ideas: The Intellectual Origins of American Intellectual Property, 1790–1909*. Cambridge, Cambridge University Press, 2016, 12–53.

A szövetségi szintet megelőzően az első állami törvény 1783-ban jelent meg Connecticut államban „An Act for the Encouragement of Literature and Genius” címmel. Ennek a jogszabálynak a jelentősége alapvetően abban állt, hogy a szerzők számára lehetőséget biztosított arra, hogy műveik értékesítéséből szerzői jogdíj révén jövedelemhez jussanak, ezáltal növelve a szerzők gazdasági érdekeltiségét, ami végső soron arra ösztönözte őket, hogy aktívan részt vegyenek a könyvkiadásban.²⁶ Ugyanakkor a leplezett cél az volt, hogy a szerzők műveit a „fogyasztó közönség” számára is elérhetővé tegyék, és gazdagítsák az ország szellemi színvonalát.²⁷ Másként megfogalmazva, a jogalkotói mögöttes cél az alkotások létrehozásának ösztönzése és a társadalom számára könnyen hozzáférhetővé tétele volt. Itt érdemes megjegyezni, hogy a jogszabály a nagyközönség számára való hozzáférhetőség elősegítése érdekében például az ésszerű árképzés elvét is rögzítette.²⁸ A következő időszakban Connecticut példáját követve több szerzői jogi törvényt is elfogadtak olyan államokban, mint Massachusetts (1783), Maryland (1783), New Jersey (1783), New Hampshire (1783), Rhode Island (1783), Pennsylvania (1784), Dél-Karolina (1784), Virginia (1785), Észak-Karolina (1785), Georgia (1786) és New York (1786).²⁹

Szövetségi szinten az első szerzői jogi törvényt 1790-ben fogadták el „An Act for the encouragement of learning, by securing the copies of maps, charts, and books, to the authors and proprietors of such copies, during the times therein mentioned” címmel. A törvény a szövetségi szerzői jogi törvény hiányosságait pótolta. A törvény jelentősége abban állt, hogy a szerzők számára 14 éves védelmi időt biztosított, amely további 14 évvel meghosszabbítható volt.³⁰ A szerzői jogi védelem azonban nem keletkezett automatikusan az eredeti mű létrehozásával, hanem attól függött, hogy a szerző az eredeti művet a szerző lakóhelye szerinti helyi bíróságon³¹ bejegyeztette-e egy névleges díj megfizeté-

26 KHAN, B. Zorina: *The Democratization of Invention: Patents and Copyrights in American Economic Development 1790–1920*. Cambridge, Cambridge University Press, 2005, 234.

27 IRVING Lowens: *Copyright and Andrew Law*. The University of Chicago Press. *The Papers of the Bibliographical Society of America*, 1959, 53 (2), 150–159.

28 L. BENTLY – M. KRETSCHME: Connecticut Copyright Statute, Connecticut (1783). Primary Sources on Copyright (1450–1900). www.copyrighthistory.org (2023. 05. 02.)

29 BENJAMIN W. Rudd: Notable dates in American copyright 1783–1969. *The Quarterly Journal of the Library of Congress*, 1971, 28 (2), 137–143.

30 BELL, Tom W.: *Intellectual privilege: copyright, common law, and the common good*. Arlington, Virginia, Mercatus Center at George Mason University, 2018, 16–27.

31 PFEFFER Zsolt: Adóügyek a büntetőbíróságok előtt. *Miskolci Jogi Szemle*, 2020, 15, 97–121.

sével együtt.³² Az is érdekes, hogy a szerzői jogi védelem hatálya kezdetben a könyvekre, térképekre és más kartográfiai művekre korlátozódott, majd idővel a védelem alá vonható művek köre és a védelmi idő tartama kiszélesedett.³³ Az Egyesült Államok fent említett szerzői jogi törvényei tulajdonképpen az első európai szerzői jogi törvény, az Statue of Anne mintájára készültek, amely 1710-ben lépett hatályba az angliai common law rendszerben.³⁴ A Statue of Anne jelentősége abban áll, hogy lényegében elidegeníthető szerzői jogot hozott létre, amely a szerzőket és a kiadókat, mint örökösöket védte.³⁵

Ezt követően, jogtörténeti példaként említhető a kontinentális jogba integrálódott Franciaország. A francia szerzői jog tekintetében különbséget lehet tenni a forradalom előtti és a forradalom utáni időszak között. A fő különbség abban áll, hogy a forradalom előtt a szerzői jogot elsősorban a különböző uralkodó által biztosított kiváltságok (privilegiumok) jellemezték, amelyek a kiadóknak kedveztek a szerzők hátrányára, esetlegesen monopolhelyzetet teremtve egy-egy kiadónak.³⁶ Ezzel szemben a forradalmi időszak után, a kiváltságokat eltörölték és kezdetét vette egy sajátos jogi rendszer kialakulása.³⁷ Ezért az első hangsúlyosan szerzői jogszabályoknak a 1791-es³⁸ és 1793-as³⁹ törvények tekinthetők.

Az 1791. január 13-19-i jogszabály, elismerte az előadás jogát, alapvetően a drámai művekre vonatkozott, és többek között elismerte a szerzők személyhez fűződő jogait,⁴⁰ valamint biztosította a szerzőnek a drámai művek nyilvános

32 \$0,6 USD.

33 KHAN, B. Zorina–KENNETH, L. Sokoloff: History Lessons: The Early Development of Intellectual Property Institutions in the United States. *The Journal of Economic Perspectives*, 2001, 15 (3), 233–246.

34 PART Krisztina Katalin: A szerzői jogi szabályozás kialakulása Angliában, Németországban, és az Egyesült Államokban. *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle*, 2006, 111 (4), 140–153

35 SÁPI Edit: A szerzői jog sokoldalúsága – a szabályozás mögött rejlő igények a szerzők és a társadalom oldalán. *Multidiszciplináris tudományok*, 2021, 11 (2), 298–304.

36 DARLING, Kate: Contracting About the Future: Copyright and New Media. *Northwestern Journal of Technology & Intellectual Property*, 2012, 10 (7), 503.

37 LATOURNERIE, Anne: Petite histoire des batailles du droit d’auteur. *Multitudes*, 2011/5, 37–62.

38 Décret du 13–19 janvier 1791 relatif aux spectacles. (Decree of January 13–19, 1791 Relating to Performances).

39 Décret du 19–24 juillet 1793 relatif aux droits de propriété des auteurs, compositeurs de musique, peintres et dessinateurs (Decree of July 19–24, 1793 on the Property Rights of Authors, Musicians, Painters, and Illustrators)

40 GEOFFROY-SCHWINDEN, Rebecca Dowd: Music, Copyright, and Intellectual Property during the French Revolution: A Newly Discovered Letter from André-Ernest-Modeste

előadását.⁴¹ A mű nyilvános előadásának joga főszabályként a szerző életében és a szerző halála után öt évig tilos volt harmadik személyek számára, kivételt képezett az az eset, amikorra szerző vagy a szerző örökösének írásos beleegyezése rendelkezésre állt.⁴² Az 1793. július 19–24-i jogszabály nívuma az volt, hogy a szerzői jog hatályát kiterjesztette minden szerzőre, így például az írókra is. Emellett a védelmi időt öt évről tíz évre hosszabbította meg.⁴³ Bár igaz, hogy a jogszabályokban megnőtt a személyhez fűződő jogok szerepe, továbbra is a szerzői vagyoni jogok maradtak dominánsak,⁴⁴ így a személyhez fűződő jogok megerősítése a bíróságok dedikált feladatává vált.⁴⁵

3.2. A common law és a kontinentális szerzői jog különböző elméleti koncepciói

A fentebb ismertetett jogcsaládok vonatkozásában azon túlmutatóan, hogy a kezdeti szerzői jogi törvények keletkezési idejében eltérés mutatkozik, a common law és a kontinentális jogcsalád relációjában további szerzői jogi dichotómia fennállása tapasztalható, amely döntően az eltérő elvi alapokon nyugvó megközelítésre vezethető vissza. Mindkét rendszerben közös pontot képez, hogy a személyhez fűződő és vagyoni jogok egyaránt megjelennek, de a kontinentális rendszerekben az author's right a szerző személyhez fűződő jogait, míg a common law rendszerében a copyright a szerző vagyoni jogait helyezi előtérbe.⁴⁶

További különbség van azokban az elvekben is, amelyek az eredeti mű nyilvánosságához való közvetítés alapjául szolgálnak. Ez például abban nyilvánul meg, hogy a copyright megközelítésében a szerzővel szemben a közönség a privilegizált, így a műhöz való minél szélesebb körű felhasználás biztosítása a cél, amelynek megkerülhetetlen velejárója a szerzőnek a mű értékesítéséből származóan bevétel juttatása. Ezzel szemben a droit d'auteur megközelítésében

Grétry. *Transposition*, 2018, 9 (7), 1–17.

41 MEZEI Péter: A szerzői jog története a törvényi szabályozásig (1884:XVI. tc.). *Jogelméleti Szemle*, 2004/3.

42 Herman Finkelstein: The Copyright Law-A Reappraisal. *University of Pennsylvania Law Review*, 1956, 104 (8), 1058.

43 GEOFFROY-SCHWINDEN i. m. 1–17.

44 PASTER, Andrew: Rethinking Copyright Termination in A Global Market: How A Limitation in U.S. Copyright Law Could Be Resolved by France's Droit D'auteur. *Southwestern Journal of International Law*, 2017, 23, 381.

45 CALVIN D. Peeler: From the Providence of Kings to Copyrighted Things (and French Moral Rights). *Indiana International & Comparative Law Review*, 1999, 9 (2), 432.

46 TRAN, Kien: Can copyright law be transplated? Vietnam's experiences with droit d'auteur. In: TORREMANS, Paul (ed.): *Research Handbook on Copyright Law: 1864-1975* (Second Edition). Cheltenham (UK), Edward Elgar Publishing Limited, 2017, 540.

a szerző és műve közötti reláció felértékelődik, ez kerül kiemelt szerepbe, a szerzőt a műve értékesítése után ez esetben is bevétel illeti meg, viszont a közönség szerepe elcsökevényesedik.⁴⁷

A szerzői jogi védelem megközelítése is különbözik, mivel a common law rendszerben a szerzői jog alapvetően az eredeti mű egészének vagy jelentős részének másolásával, illetve az eredeti mű lényeges elemeinek átvételével szemben nyújt védelmet, míg a kontinentális rendszerben a védelem célja – a törvényi kivételekre is figyelemmel – a szerző engedélye nélküli jogosulatlan felhasználás megakadályozása.⁴⁸

Valamint eltérés mutatkozik a szerzői jog korlátai, vagyis az egyes felhasználási módokhoz kapcsolódó kivételek vonatkozásában. A kontinentális rendszerben a szerzői jog általában kimerítően felsorolja a szabad felhasználás eseteit (pl. idézés, átvétel iskolai oktatási vagy tudományos kutatási célból, magáncélú másolás stb.),⁴⁹ míg a common law rendszerben a méltányos felhasználás (fair use) néven ismert,⁵⁰ amely bizonyos esetekben lehetővé teszi a szerzői joggal védett anyagok előzetes engedély nélküli felhasználását,⁵¹ illetve érdekkellentét esetén a méltányos felhasználás tesztje alapján lehetővé teszi a vitatott felhasználások egyedi esetben történő ad hoc vizsgálatát.⁵²

Összegzésül – a fentebb példálózva bemutatott, a két jogcsalád közötti elméleti síkon jelentkező különbségek alapján – a két rendszer közötti fundamentális különbséget úgy is megfogalmazhatjuk, hogy a droit d’auteur a szerzőnek kedvez, míg a copyright magát a mű hasznosítását, a műhöz kapcsolódó felhasználási jogot részesíti előnyben.⁵³

47 BALDWIN, Peter: *The Battle between Anglo-American Copyright and European Authors’ Rights*. In: *The Copyright Wars: Three Centuries of Trans-Atlantic Battle*. Princeton, Princeton University Press, 2014, 14–52.

48 POGÁCSÁS Anett: Szerzői jog újratöltve. *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle*, 2010, 115 (6), 36.

49 Az 1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról (továbbiakban: Sztj.). Sztj. 95/A. §.

50 MEZEI Péter: Mitől fair a fair? Szerzői művek felhasználása a fair use-teszt fényében. *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle*, 2008, 113 (6), 26–68.

51 SENFTLEBEN, Martin: Bridging the differences between copyright’s legal traditions – The Emerging EC Fair Use Doctrine. *Journal of the Copyright Society of the U.S.A.*, 2012, 57 (3), 522.

52 BARTON, Beebe: An Empirical Study of U.S. Copyright Fair Use Opinions. *University of Pennsylvania Law Review*, 2008, 156 (3), 549–623.

53 CHINNI, Christine L.: Droit d’auteur versus the economics of copyright: Implications for american law of accession to the berne convention. *Western New England Law Review*, 1992, 14 (2), 154.

Véleményem szerint a szerzői jog elméleti megközelítésének előbbiekben elvégzett rövid felvázolása nem indokolatlan a 21. századi technológiai megoldások, mint például a nem helyettesíthető tokenek (non-fungible token, NFT) vonatkozásában. Ennek oka egyrészt, hogy a fogalmak mögött meghúzódó elméleti alapok közötti különbségek időtállóak, másrészt a szerzői jogi dichotómia, a *droit d'auteur* és a copyright viszonyában, örökzöld témaként a kortárs szakirodalomban ismételten elemzés tárgyát képezi.⁵⁴

4. Az NFT-k felemelkedése

A nem helyettesíthető tokenek megjelenését az alábbiakban röviden, a releváns történések mentén időrendben mutatom be, ahol a kezdőpontot maga a kripto-ökoszisztéma egészét átható blokklánc technológia (blockchain technology) képezi. A blokklánc technológia attól függetlenül, hogy milyen gazdasági szektorban nyer alkalmazást, minden esetben jellemezhető a decentralizáció, a transzparencia, a személyek közötti közvetlen műveletek (peer-to-peer, P2P), a kriptográfia (titkosítás) valamint az immutabilitás tulajdonságaival.⁵⁵ A fogalmi elemek egységes megjelenésén túl, azonban nincs egy univerzálisan elfogadott blokklánc meghatározás.

Ennek okán a blokklánc megközelíthető legtágabb értelemben, mint az elosztott főkönyvi technológia (distributed ledger technology, DLT) egyik leggyakrabban használt fajtája.⁵⁶ Kitekintésként álljon itt, hogy a DLT lehetővé teszi többek között a tranzakciós műveletek gyors és biztonságos lebonyolítását⁵⁷ egy több számítógépből, vagy másként csomópontból (nodes) álló elosztott hálózaton.

Ennél szűkebb értelemben, a blokklánc számos megközelítésben definiálható, ezek közül kapjon helyet itt az alábbi kettő szakirodalmi megközelítés. Elemi lényegét tekintve a blokklánc egy olyan folyamatosan növekvő, ún. blokkokból álló adatbázis, ahol az adatblokkok kriptográfiai műveletek se-

54 SARDJONO, Agus: Author's right is not only copyright. *Indonesian Journal of International Law*, 2021, 7 (2), 199–214.

55 AL-SAQAF, Walid – SEIDLER, Nicolas: Blockchain technology for social impact: opportunities and challenges ahead. 2017. *Journal of Cyber Policy*, 2017, 2 (3), 338–354.

56 WRIGHT, Aaron – DE FILIPPI, Primavera: Decentralized Blockchain Technology and the Rise of Lex Cryptographia. *Electronic Journal*, 2015/3, 4–8.

57 PURVIS, Katherine: Blockchain: what is it and what does it mean for development? <https://www.theguardian.com/global-development-professionals-network/2017/jan/17/blockchain-digital-technology-development-money> (2023. 05. 14.)

gítségével összekapcsolódnak és tárolódnak.⁵⁸ Egy másik megközelítésben a blokklánc egy olyan elosztott, decentralizált adatbázis, amely ún. blokkokat használ az adatok tárolására. A rendszerben minden blokk kriptográfiai hash-funkciók segítségével összekapcsolódik más blokkokkal, ezzel blokkok láncolatát alkotva, innen ered a blokklánc elnevezés. A blokkokban lévő információk megváltoztathatatlanok (immutable), amely tulajdonság kiemeli a blokkláncot a többi technológia közül.⁵⁹

A blokklánc technológia általános szempontú meghatározását követően, véleményem szerint, kiemelendő a Bitcoin blokklánc hálózatának megjelenése, lévén ez a történelmi momentum, többek között egyet jelentett az első generációs blokklánc technológia megszületésével. A második generációs blokklánc technológia később, az Ethereum képében jelent meg 2014-ben.⁶⁰ Ennek a technológiának többek között az egyik legnagyobb nívója az volt, hogy egy globális elosztott rendszeren lehetővé tette a felhasználóknak különböző alkalmazások (dApp), programok létrehozását,⁶¹ valamint az automatizált, önvégrehajtó okosszerződések (smart contracts) realizálást.⁶² Ezek alapján, kétségtelen tény, hogy az Ethereum új kapukat nyitott meg a kriptoszektor számára. A következő mérföldkő az ún. ERC-20 okosszerződésekhez használt technikai szabvány megszületése volt 2015-ben.⁶³ Az Ethereum blokkláncon kibocsátott tokenek az ERC-20 technikai szabványon alapulnak. Továbbá az ERC-20 technikai szabvány megkérdőjelezhetetlen relevanciával rendelkezik a tokenizációs folyamatok és a token alapú gazdaság⁶⁴ kiépítése és megszi-

58 GURURAJ H L Manipal – A MANOJ Athreya – ASHWIN A Kumar – ABHISHEK M Holla: Blockchain. 2020. In GULSHAN Shrivastava – DAC-Nhuong Le – KAVITA Sharma (Eds.) *Cryptocurrencies and Blockchain Technology Applications*. 2020, 7. DOI:10.1002/9781119621201.ch1 (2023. 05. 14.)

59 HUGHES, Alex – PARK, Andrew – KIETZMANN, Jan – ARCHER-BROWN, Chris: Beyond Bitcoin: What blockchain and distributed ledger technologies mean for firms. *Business Horizons*, 2019, 62 (3), 273–281.

60 A harmadik generációs blokklánc technológia gyakorlati megnyilvánulása a Cardano (ADA). A Cardano, az első olyan platform, amelyet kizárólag tudományos kutatás alapján hoztak létre, programozási nyelve a Haskell.

61 VITALIK Buterin: Ethereum Whitepaper. <https://ethereum.org/en/whitepaper/> (2023. 05. 14.)

62 SZABO, Nick: Smart Contracts. 1994. <https://www.fon.hum.uva.nl/rob/Courses/InformationInSpeech/CDROM/Literature/LOTwinterschool2006/szabo.best.vwh.net/smart.contracts.html> (2023. 05. 09.)

63 VOGELSTELLER, Fabian: ERC: Token standard. <https://github.com/ethereum/EIPs/issues/20> (2023. 05. 14.)

64 VOSHMIGIR, Shermin: *Token Economy: How the Web3 reinvents the Internet*. Berlin, Token Kitchen, 2020, 17.

lárdítása szempontjából, illetőleg a dApp-ok⁶⁵ vonatkozásában. Az ERC-20 alapú tokenek térhódítása a 2017-ben aranykorát élő tokenalapú közösségi finanszírozás más elnevezéssel az elsődleges nyilvános érmekibocsátások (initial coin offering, ICO) során mutatkozott meg.⁶⁶

Az ERC-20 technikai szabvány további jellemző tulajdonsága a helyettesíthetőség, ezért ezen a szabványon alapuló tokenek ún. felcserélhető tokenek (fungible-token). Kitekintésként álljon itt, hogy a helyettesíthetőség nem csak a kripto-szektorban⁶⁷ de a tradicionális pénzügyi szektorban⁶⁸ is jelen van.⁶⁹ Így például a hazai fizetőeszközünk⁷⁰ a forint is egy helyettesíthető fiat pénz, mert egy 5.000,-Ft címletű papírpénzért kaphatunk egy ugyanolyan ötezer forintost vagy több kisebb címletből álló, például 10 darab ötszáz forintos bankjegyet. Ebből következően, ahogy sem a magyar nemzeti fizetőeszköz vagy egyéb más fiat pénz sem egyedi, úgy az ERC-20, alapú tokenek sem azok. Ezzel nincs is probléma egészen addig, amíg tokeneket a kripto-ökoszisztémában végbemenő tranzakciók lebonyolításához és egyéb szolgáltatások igénybevételéhez használjuk.

Viszont idővel megszületett a piaci igény, az egyedi adatokat összefogó tokenek elkészítésére. Ennek hatására 2018-ban megjelent az ún. ERC-721 technikai szabvány, ami lehetővé tette a nem helyettesíthető vagy másként nem felcserélhető tokenek (non-fungible token, NFT) létrehozását.⁷¹ Az ERC-721 technikai szabvány megjelenése a 'kripto reneszánsz' korszakának kezdetét jelentette, ahol a különböző kripto alkotások NFT-piactereken történő kereskedése, valamint a metaverzumban létező NFT objektumok terjedése a jellemző.

65 Olyan alkalmazások, amelyek a decentralizált rendszeren futnak.

66 BRESZKOVICS Botond: Az elsődleges nyilvános érmekibocsátás előtti jogi teendők Európában. In: BUJTÁR Zsolt–SZÍVÓS Alexander Roland–GÁSPÁR Zsolt–SZILOVICS Csaba–Breszkovics Botond (szerk.): *Kripto eszközök világa a jog és gazdaság szemszögéből*. Pécsi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Pécs, 2021, 136–158.

67 SZILOVICS Csaba: A kriptovaluták pénzfunkciójáról és gazdasági, társadalmi jelentőségéről. In: BUJTÁR Zsolt – SZÍVÓS Alexander Roland – GÁSPÁR Zsolt – SZILOVICS Csaba – BRESZKOVICS, Botond (szerk.) *Kripto eszközök világa a jog és gazdaság szemszögéből*. Pécs, Pécsi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, 2021, 24–33.

68 FERENCZ Barnabás: The Tide is Turning – The Change from Shareholder Approach to Stakeholder Approach in Light of The Business Roundtable's 2019 Statement on the 'Purpose of a Corporation'. *Economics & Working Capital*, 2021, 57–62.

69 NAGY Zoltán: A kriptopénzek helye és szerepe a pénzügyi rendszerben. *Miskolci Jogi Szemle*, 2019, 14 (2), 5–14.

70 HALÁSZ Zsolt: *Állami pénzkibocsátás vs virtuális fizetőeszközök*. In: HALÁSZ Zsolt (szerk.): *Magistra et Fautrix – Halustyk Anna emlékére*. Budapest, Pázmány Press, 2019, 167–182.

71 *Erc721.org*. <http://erc721.org/> (2023. 05. 14)

Jelen tanulmányomban a technikai szabványokkal kapcsolatban mindössze annyit szeretnék megjegyezni, hogy attól függetlenül, hogy az ERC-721 alapú NFT-k meghódították a kripto-szektor, ugyanakkor a piaci igények megkövetelték a technikai továbbfejlesztését. A továbbfejlesztett technikai szabványoknak a közös jellemzője, hogy mindig valamilyen kiegészítő funkciót kínálnak, amelyek egyaránt ötvözhetik az ERC-721 és a hagyományos ERC-20 technikai szabványok tulajdonságait. A tovább fejlesztésnek gyakorlati megnyilvánulása például az Enjin Marketplace, avagy az Enjin mögött álló csapat, akik kifejlesztették az ERC-1155⁷² technika szabványt. Az ERC-1155 által lehetővé vált több helyettesíthető token (fungible token) és NFT (non-fungible token) kötegelt átvitele, gyorsabban, mint az ERC-721 esetében. E körben záróként álljon itt, hogy a technikai szabványok evolúciója dinamikusan változik, egy-egy technikai szabvány megjelenése mindig valamilyen létező problémát old meg, vagy folyamatot optimalizál a kripto-ökoszisztémában, erre példa a nemrég debütált ERC-4337 technikai sztenderd, amely elhozta az fiók absztrakciót (account abstraction).⁷³

4.1. Az NFT definiálása

Történetileg az első NFT alkotás a „Quantum” nevet viselte, amely 2014-ben jelent meg,⁷⁴ készítői Kevin McCoy digitális művész és Anil Dash tech-vállalkozó voltak.⁷⁵ A közel egy évtizedes jelenlét ellenére az NFT-szektor, jelenleg az önszabályozás és a szabályozatlanság metszetében helyezkedik el, így nem meglepő, hogy jelenleg nincs a nem helyettesíthető tokeneknek egyetemlegesen elfogadott jogi meghatározása. Az NFT-k ex lege definiálásának hiánya miatt, a továbbiakban saját NFT-piactereken szerzett tapasztalataim által kialakított fogalom meghatározással operálok.

Megközelítésemben a nem helyettesíthető token vagyis az NFT (non-fungible token) egy olyan egyedi adatösszesség, amely a blokkláncon kerül rögzítésre, így az NFT digitális eszközként, egyaránt megjeleníthet fizikai vagy

72 Enjin.io: ERC-1155: The Multi Token Standard. <https://enjin.io/about/erc-1155> (2023. 05. 14.)

73 Ethereum Improvement Proposals: ERC-4337: Account Abstraction Using Alt Mempool. <https://eips.ethereum.org/EIPS/eip-4337> (2023. 05. 14.)

74 A Quantum kronológiailag megelőzte az ERC-721 technikai szabvány megjelenését, így az vélhetően más technikai szabvány alapokon nyugszik.

75 CASONE, Sarah: *Sotheby's Is Selling the First NFT Ever Minted—and Bidding Starts at \$100*. <https://news.artnet.com/market/sothebys-is-hosting-its-first-curated-nft-sale-featuring-the-very-first-nft-ever-minted-1966003> (2023. 05. 14.)

digitális objektumokat, alkotásokat.⁷⁶ Mindössze kiegészítésként álljon itt, hogy az NFT-t meghatározó adatok lokalizációjától függően különbség tehető ún. on-chain és off-chain NFT-k között. On-chain NFT-k esetében minden adat, így például a metadata és az NFT-t vizuálisan megjelenítő kép, videó vagy egyéb médiafájl egyaránt a blokkláncon helyezkedik el. Ezzel szemben off-chain NFT-k esetében minden adat vagy az adatoknak egy része nem a blokkláncon helyezkedik el, hanem például egy centralizált (web)tárhelyen vagy egy decentralizált szerveren, mint az IPFS (Inter Planetary File System). A gyakorlatban az off-chain NFT-k esetében jellemzően a metaadatok hiperhivatkozás útján mutatnak az NFT-t vizuálisan megjelenítő fájlhoz, amely valamilyen külső tárhelyen tárolódik.⁷⁷ Függetlenül az NFT on-chain vagy off-chain jellegétől, az NFT alkalmas a tulajdonjog hitelt érdemlő igazolására a blokkláncon.⁷⁸

5. Az NFT szektor felerősödése és a szabályozás ébredése

Mivel a nem helyettesíthető tokenek értékesítési volumene 2021-ben megütötte a 25.1 milliárd dollárt, míg 2022-ben enyhén visszaesve a 24.7 milliárd dollárt,⁷⁹ a számok alapján érthető, hogy a jogalkotói érdeklődés felébredt. Ezért ez a fejezet röviden áttekinti az EU-ban és az USA-ban folyamatban lévő erőfeszítéseket az NFT-k szerzői jogi vonatkozásaira összpontosítva. Végül az NFT-k szempontjából releváns, az eredeti mű felhasználására vonatkozó hatályos magyar szerzői jogi szabályozás főbb rendelkezéseire is kitérünk. A nemzeti szabályozást azonban nem a teljesség igénye nélkül, hanem azért vettük fel, hogy néhány gondolatot felvethessünk az NFT-k szerzői jogi vonatkozásaival kapcsolatban.

76 CLIFFORD Chance: Non-fungible tokens: The global legal impact-thought leadership. 2. <https://www.cliffordchance.com/content/dam/cliffordchance/briefings/2021/06/non-fungible-tokens-the-global-legal-impact.pdf> (2023. 05. 14.)

77 HARMATH, Dávid – BRESZKOVICS, Botond: Festmény a blokkláncon, avagy mi is az az NFT. Kutatók Éjszakája, Előadás. Pécs, PTE-ÁJK, 2022.

78 SENAY A. Gebreab – HAYA R. Hasan – KHALED Salah – RAJA Jayaraman: NFT-Based Traceability and Ownership Management of Medical Devices. *IEEE Access*, 2022, 10, 126394–126411. DOI: 10.1109/ACCESS.2022.3226128. (2023. 05. 14.)

79 ANDREW Hayward: NFT Sales in 2022 Nearly Matched the 2021 Boom, Despite Market Crash. <https://decrypt.co/118438/2022-versus-2021-nft-sales> (2023. 05. 11.)

5.1. A nem-helyettesíthető tokenek szerzői jogi vonatkozásai az EU-ban

Az Európai Unióban jelenleg nincs speciális jogszabály az NFT-k szerzői jogi státuszára⁸⁰ vonatkozóan. Ezért a következőkben röviden ismertetem az Európai Parlament Állampolgári Jogi és Alkotmányügyi Tematikus Főosztálya által a JURI Bizottság felkérésére készített, az NFT-k szerzői jogi vonatkozásairól és a kapcsolódó jogi kihívásokról szóló tanulmány megállapításait. A tanulmány három fő fejezetre oszlik, amelyek közül az első kettő általános fogalmi és terminológiai tisztázást nyújt, míg a harmadik az NFT-k jelenlegi szerzői jogi vonatkozásaival foglalkozik.

A szerzők az általános fogalmi kereteken belül, egyrészt funkcionális különbséget tesznek az off-chain és on-chain NFT-k között. Másrészt különbséget tesznek az NFT-k között aszerint, hogy a művészeti ágazatban milyen módon alkalmazzák őket. Ez utóbbi esetben az NFT-k elhatárolása azon alapul, hogy az NFT kizárólag digitális tartalmat jelenít meg vagy mindössze egy meglévő offline (hagyományos) művet reprezentál digitálisan, illetve hogy az NFT megtestesít-e bármilyen jogot egy eredeti műhöz kapcsolódóan.⁸¹

A szerzők az NFT-k jogszempontú vizsgálódásában a fókuszpontot az NFT mint eredeti műalkotás szerzői jogainak megsértése és az alkotó által elszenvedett hátrány képezi. Ebben a megközelítésben az NFT eredeti jellegét vélelmezik, mivel a szerzői jogi védelem a szerző szellemi tevékenységéből eredő mű eredeti, egyéni jellege alapján illeti meg. Ez a védelem nem függ semmilyen mennyiségi, minőségi, esztétikai vagy egyéb jellemzőtől sem a mű minőségére vonatkozó értékkitevételektől. Ugyanakkor a szerzők rámutatnak annak fontosságára, hogy az algoritmus által előállított NFT-művek (generatív művészet) esetében vizsgálni kell a mű eredetiségét és egyéni jellegét.⁸²

A szerzők értelmezésében a szerzői jogok megsértése az NFT-k életciklusa szerint különböző módon történhet, és további visszaélések merülhetnek fel, amikor a nem-helyettesíthető tokenekkel a másodlagos piacon kereskednek. A szerzők az NFT-k három életciklusát jelölik meg. Ezek a fázisok a mintelés (minting), az első tranzakció (minting-first transaction) és végül az NFT megvásárlásával szerzett jogok gyakorlása.⁸³

80 SZILOVICS Csaba: *On the Origins of Taxation. Ancient roots of tax systems*. Sevilla, Aula Magna Proyecto Clave McGraw Hill., 2022, 150–166.

81 GARBERS-VON BOEHM, Katharina– HAAG, Helena– GRUBER, Katharina: *Intellectual Property Rights and Distributed Ledger Technology with a focus on art NFTs and tokenized physical artworks*. Brussels, European Parliament, 2022, 17–20.

82 GARBERS-VON BOEHM – HAAG – GRUBER i. m. 19.

83 Uo. 31–40.

Az első életszakasz az NFT létrehozásának folyamatát öleli fel, ahol szerzők a jogsértés előfordulását eltérő módon azonosítják az off-chain és on-chain NFT-k esetében, az NFT által képviselt adatok eltérő elhelyezkedése miatt. Megközelítésükben az off-chain NFT létrehozása esetén szerzői jogi jogsértés akkor következik be, amikor az NFT által megjelenített adatokat olyan harmadik személy helyezi el egy tárhelyen, aki nem a jogszerű tulajdonosa az alkotásnak vagy az alkotótól származó engedéllyel nem rendelkezik. Az on-chain NFT létrehozás esetén a szerző engedélyének hiánya önmagában jogsértő helyzetet teremt, lévén ez esetben az NFT által megjelenített adat a blokkláncon nyomban tárolódik.⁸⁴

A második fázis az NFT másodlagos piacon történő első értékesítését öleli fel. Ebben az esetben a jogsérelem az NFT-piactéren az NFT többszörözés és nyilvánossághoz történő közvetítési jog sérülését takarja, ha a szerző engedélye nem áll rendelkezésre és az NFT kizárólag digitális tartalmat jelenít meg. Amennyiben a másodlagos piacon az NFT által megjelenített tartalom, például képként, kizárólag egy mögöttes hagyományos (offline) mű vizuális megjelenítése, akkor vizsgálандó továbbá,⁸⁵ hogy az érintett NFT helye szerinti tagállamban átültetésre került-e az a kivételt biztosító szabály, amely lehetővé teszi a művészeti alkotások nyilvános kiállításának vagy árusításának reklámozására történő felhasználást, valamilyen esemény népszerűsítéséhez szükséges mértékben, kizárva minden más kereskedelmi célú felhasználást.⁸⁶

A harmadik szakasz az NFT megvásárlásával szerzett jogok gyakorlásával áll összefüggésben. A szerzők megközelítésében az adott NFT megvásárlója nem válik szerzői jogi jogosulttá, ellenben egy bizonytalan kvázi-tulajdonosi helyzetbe kerül. A vásárló ebben a pozícióban jogosult az adott NFT-t a pénztárcájában tartani, valamint azt értékesíteni. A további felhasználásokra az adott NFT vásárlója akkor válik jogosulttá, ha ezt a szerzővel kötött felhasználási szerződés vagy az NFT piac tér felhasználási szabályzata vagy az adott NFT mögöttes okosszerződése vagy az adott NFT-projektek szerződéses feltételei vagy bármilyen egyéb NFT kötődésű jogi dokumentáció deklarálja.⁸⁷

A nem-helyettesíthető tokenek másodlagos piacain, vagyis az NFT piac tereken, a szerzők más szerzői jogi disszonanciákat is azonosítanak. Ilyen például

84 HEINE R. – STANG F: Weiterverkauf digitaler Werke mittels Non-Fungible-Token aus urheberrechtlicher Sicht. *MMR*, 2021, 755–760.

85 GARBERS-VON BOEHM – HAAG – GRUBER i. m. 34–35.

86 Az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK irányelve (2001. május 22.) az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról. 5. cikk (3) j). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32001L0029&from=EN> (2023. 05. 11.)

87 GARBERS-VON BOEHM – HAAG – GRUBER i. m. 36–39.

az NFT-k tovább értékesítése után a szerzőt megillető jogdíj (droit de suite) jogszerűségének és összegének a kérdése. Ezen túlmutatóan a tanulmányban szintén szerzői jogot sértő aktusként jelenik meg az egy már létező NFT alkotás lemásolása, apróbb módosításokkal történő reprodukálása és annak értékesítés céljából történő közzététele az NFT-piactereken, ez esetkör adott esetben például a védjegyoltalom megsértését is előidézheti.⁸⁸ Ide kapcsolódóan a szerzők megjegyzik továbbá, hogy az előbbieken megjelölt jogsértések megelőzése⁸⁹ mint kötelezettség a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról szóló irányelv alapján az online tartalommegosztó szolgáltatók feladata.⁹⁰ Így amennyiben az NFT-piacterek online tartalommegosztó szolgáltatóknak minősülnek, e kötelezettségnek az NFT-piacterek különböző önszabályozó biztonsági mechanizmusok kiépítésével és alkalmazásával kötelesek megfelelni.⁹¹

Végül a szerzők az NFT-k szerzői jogi vonatkozásaiban iránymutató jogszabályokként jelölik meg az InfoSec,⁹² a Resale Rights⁹³ és a Digital Copyright⁹⁴ irányelveket. Ugyanakkor felhívják a figyelmet arra, hogy az EU területén a szerzői jogi törvények az egyes nemzetek között nincsenek teljes mértékben harmonizálva,⁹⁵ amely jogértelmezési összeütközést eredményezhet.⁹⁶

88 Uo. 40–41.

89 TÓTH Dávid: *Digitalization trends in the Hungarian Criminal Procedure*. In: BELAJ, Ivan – VAJDA, Halak Željka – SLOBODAN, Stojanović (eds.): 10. Međunarodna Konferencija Razvoj Javne Uprave. Vukovar, Horvátország, Veleučilište Lavoslav Ružička u Vukovaru, 2020, 309–316.

90 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/790 irányelve (2019. április 17.) a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról (EGT-vonatkozású szöveg) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L0790&from=EN> (2023. 05. 13.)

91 GARBERS-VON BOEHM – HAAG – GRUBER i. m. 42–43.

92 Az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK irányelve (2001. május 22.) az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról. Elérhető: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32001L0029&from=EN> (2023. 05. 10.)

93 Az Európai Parlament és a Tanács 2001/84/EK irányelve (2001. szeptember 27.) az eredeti műalkotás szerzőjét megillető követő jogról. Elérhető: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32001L0084&from=HU> (2023. 05. 10.)

94 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/790 irányelve (2019. április 17.) a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról (EGT-vonatkozású szöveg). Elérhető: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L0790&from=EN> (2023. 05. 10.)

95 BODO, Balazs – GERVAIS, Daniel J. – QUINTAIS, João Pedro: Blockchain and smart contracts: the missing link in copyright licensing? *International Journal of Law and Information Technology*, 2018, 26, (4), 311–336.

96 GARBERS-VON BOEHM – HAAG – GRUBER i. m. 47.

5.2. A nem-helyettesíthető tokenek szerzői jogi vonatkozásai az Egyesült Államokban

Az Egyesült Államokban (USA) jelenleg nincs speciális szerzői jogi szabályozás az NFT-kre vonatkozóan, de az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegy hivatala (US Patent and Trademark Office, USPTO) közzétette a „Copyright Basics” című dokumentumát, ami az alapvető szabályokat összefoglalja,⁹⁷ ezzel hasznos útmutatóként szolgálva többek között az NFT-szektor számára.⁹⁸ Kitekintésként álljon itt, hogy általános módon az NFT-k különböző digitális vagy fizikai eszközhöz kapcsolódhatnak, valamint számos jogot és kötelezettséget képviselhetnek, aminek okán, az NFT-k bizonyos típusai a hatályos szövetségi és állami értékpapír-szabályozás hatálya alá tartozhatnak.⁹⁹ Ez utóbbi megközelítésben egy NFT értékpapírnak¹⁰⁰ (securities) vagy árunak¹⁰¹ (commodities) minősülhet, de jelen tanulmány vizsgálódásának tárgyát, a továbbiakban nem képezik az NFT-k tőkepiaci jogi aspektusai.

Az Egyesült Államokban a szerzői jog az NFT-ket érintő ügyletek kapcsán is releváns, mivel ezekben az ügyletekben három fél vesz részt: 1) az eredeti mű szerzője, 2) az NFT kibocsátója (eladója) és 3) az NFT vevője.¹⁰² Jellemzően az adott NFT-hez kapcsolódó jogokat, a szerző vagy az NFT kibocsátója (eladója) határozza meg. A piaci környezetben elérhető NFT-k vonatkozásában az eredeti mű, vagyis jelen esetben az NFT szerzői jogi tulajdonosa a kriptoeszköz készítője, a szerző lesz. Ebben az esetkörben a szerző meghatározhatja, hogy milyen jogokat biztosít az NFT vevőjének. Egy másik esetkörben, az NFT-t az eredeti szerzőtől eltérő személy hozza létre és bocsátja eladásra. Az NFT-t

97 U.S. Copyright Office: Copyright Basics. 2021, 1–10. <https://www.copyright.gov/circs/circ01.pdf> (2023. 05. 02.)

98 SCHMALFELD, Jonathan: *How Copyright Violations Can Crash Your NFT Party*. <https://fortune.com/2021/08/04/nfts-copyright-violations-penalties-non-fungible-tokens-collectibles-nfttorney-jonathan-schmalfeld/> (2023. 05. 02.)

99 PALMA, Stefania – TEMPLE-WEST, Patrick: *SEC must clarify which NFTs will be regulated, says commissioner*. <https://www.ft.com/content/e8df6ea4-e9fb-4058-9a36-cef9c12f4726> (2023. 05. 02.)

100 BUJTÁR Zsolt: *Az értékpapírosítás*. Pécs, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, 2021, 295.

101 HOPPE, David B.: *United States: Defining NFTs: Property, Securities, Or Commodities?* <https://www.mondaq.com/unitedstates/fin-tech/1239304/defining-nfts-property-securities-or-commodities> (2023. 05. 02.)

102 TATIANA Revoredo: *Nonfungible tokens from a legal perspective*. 2021. Cointelegraph. <https://cointelegraph.com/news/nonfungible-tokens-from-a-legal-perspective> (2023. 05. 14.)

eladásra bocsátó személy jogi pozíciója pedig kijelöli, a vevőnek az NFT használatára vonatkozó lehetőség az NFT megszerzést követően. Amennyiben az NFT kibocsátója az eredeti mű szerzője, akkor kibocsátó meghatározhatja, hogy az NFT megvásárlásával a vevő milyen jogok gyakorlására nyer felhatalmazást. Ettől eltérően, ha a kibocsátó az NFT-t az eredeti mű szerzőjétől jogszerű módon szerzi meg és kínálja eladásra, akkor a kibocsátó az NFT vonatkozásában csak korlátozott jogokat szerez meg, azokat, amelyekre a szerző engedélyt adott. Ennek hatására a kibocsátó az értékesítés során csak ezeket a korlátozott jogokat ruházhatja át a vevőre.¹⁰³

Az előbbiekben ugyan elméleti síkon letisztult a szabályozási útmutatás, de a gyakorlatban sokszor jogbizonytalanságot eredményez, az NFT-kötődésű különböző jogi pozíciók közötti határvonalak beazonosítása. Ebben a bizonytalan környezetben az NFT piacereken és egyéb online platformokon esetlegesen bekövetkező szerzői jogok megsértése esetén a szerzők jelenleg, a Digital Millennium Copyright Act alapján folyamodhatnak jogorvoslathoz és nyújthatnak be a szerzői jogok megsértésének kikényszerítésére irányuló kérelmet.¹⁰⁴ Ugyanakkor az NFT eredeti szerzőjére aránytalan teher hárul,¹⁰⁵ az NFT-kötődésű jogsértések azonosítása során, lévén egyfajta folyamatos monitoring tevékenység keletkezik, a számtalan online felület figyelemmel kísérésekor.¹⁰⁶

Szorgalmazva az NFT-k a szellemi tulajdonjog kiforrott rendszerébe való beilleszkedését, valamint ezzel a területtel kapcsolatos kérdések és aggályok feloldását, 2022-ben két szenátor egy megkeresés keretei között arra kérte az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhivatalát valamint az Egyesült Államok Szerzői Jogi Hivatalát (US Copyright Office), hogy egy közös állásfoglalás elkészítésével, térképezzék fel a nem helyettesíthető tokenek szellemi tulaj-

103 DOAN, An P.– RASMUSSEN, Mark W.– SNYDER, Courtney Lyons – STERLING, Joshua B. – YEARGIN, D. Grayson: *NFTs: Key U.S. Legal Considerations for an Emerging Asset Class*. <https://www.jonesday.com/en/insights/2021/04/nfts-key-us-legal-considerations-for-an-emerging-asset-class> (2023. 05. 14.)

104 CHINLUND, Gregory J. – KELLEY S., Gordon: *What Are the Copyright Implications of NFTS?* <https://www.reuters.com/legal/transactional/what-are-copyright-implications-nfts-2021-10-29/> (2023. 05. 14.)

105 VREDENBURG, Luke: *NFTs and the future of u.s. copyright law*. 2022. Northwestern Undergraduate Law Journal. <https://www.thenulj.com/nuljforum/nfts-and-the-future-of-us-copyright-law> (2023. 05. 14.)

106 TÓTH Dávid: *Identity theft in the cyberspace. Abstract*. In: European Digital UniverCity: Book of Abstracts. EDUC research seminar on Cyber Security & Artificial Intelligence Online. Masaryk University – Université Paris Nanterre – Pécsi Tudományegyetem – Universität Potsdam – Université De Rennes 1 – UNICA, 2021, 10.

donjogi aspektusait.¹⁰⁷ A megkeresés eredményeként két fázisban megnyílt a lehetőség területspecifikus észrevételek megtételére. E körben számos építő jellegű, releváns észrevétel érkezett, köztük olyan mérvadó szereplőktől, mint például a Dapper Labs Inc.,¹⁰⁸ amely vállalathoz kötődik például a CryptoKitties NFT kollekció vagy az NBA Top Shot projekt. Ezen túlmutatóan három kerekasztal beszélgetés is megtartásra került. Ezen érdemi cselekedetek során realizált megállapítások, globális útmutatóul szolgálhatnak az NFT-k szerzői jogi vonatkozásai szempontjából.¹⁰⁹

5.3. A nem-helyettesíthető tokenek szerzői jogi vonatkozásai Magyarországon

A szellemi alkotások joga – általános megközelítésben – azokat a jogintézményeket öleli fel, amelyek az eredeti alkotások létrehozását és felhasználását célzó jogszabályok összessége.¹¹⁰ A szellemi tulajdon két fő területre bontható, ezek az iparjogvédelem és a szerzői jog. Az iparjogvédelem a műszaki jellegű szellemi alkotások, továbbá az áruk és szolgáltatások megkülönböztetésére szolgáló megjelölések (árjelzők) jogi oltalmát biztosítja. A szerzői jog pedig védelemben részesíti az irodalmi, tudományos, művészeti alkotásokat, továbbá a felhasználásukhoz kapcsolódó teljesítményeket. Maga a szellemi tulajdon a tulajdonjoghoz hasonló, abszolút szerkezetű jogviszony,¹¹¹ amelynek a polgári jog keretei között fennálló szabályrendszere kizárólagos vagyoni és személyhez fűződő jogok biztosításával jogi védelmet nyújt az adott szellemi tulajdon alkotójának.¹¹² Hazánkban jelenleg nincs speciális az NFT-k szerzői jogi helyzetét érintő jogi szabályozás, így a nemzeti vizsgálódás során jelen tanulmány fő vezérfonalát az NFT-k jogszerű felhasználása képezi. Ennek nyomán a nemzeti jogszabályok közül legnagyobb relevanciával a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény rendelkezik.

107 COHEN-NOWAK, Jessica – KASNEVICH, Andrew D.: *Senators Dive Into the World of NFTs, Asking US Patent and Copyright Offices to Consider Questions Regarding Related IP Rights*. HuntonAndrews Kurth. https://www.huntonak.com/en/insights/senators-dive-into-the-world-of-nfts-asking-us-patent-and-copyright-offices-to-consider-questions-regarding-related-ip-rights.html#_ftnref2 (2023. 05. 14.)

108 Comment from Dapper Labs Inc. Docket No.: TO-C-2022-0035. <https://www.regulations.gov/comment/COLC-2022-0005-0017> (2023. 05. 14.)

109 US Copyright Office: *Non-Fungible Token Study*. <https://www.copyright.gov/policy/nft-study/> (2023. 05. 14.)

110 FARKAS i. m. 182.

111 SZLADITS Károly: *A magyar magánjog vázlata (II. kötet)*. Budapest, Grill Károly Könyvkiadóvállalata, 1933, 2.

112 SÁPI Edit: A média hatása a szerzői személyhez fűződő jogokra. *In Media Res*, 2022/7, 18–30.

A tradicionális „offline” mű jogszerű felhasználást a hatályos szerzői jogról szóló törvény felhasználási szerződés meglétéhez köti,¹¹³ a felhasználás esetköreit pedig példalózó felsorolással rögzíti.¹¹⁴ A mű felhasználása főszabály szerint díj ellenében történhet. Viszont a hatályos nemzeti szerzői jogi szabályozás lehetővé teszi, hogy a felek a felhasználási szerződés tartalmát szabadon állapítsák meg, illetve a felhasználási szerződésre vonatkozó rendelkezésektől egyező akarattal eltérjenek, ha a törvény vagy más jogszabály az eltérést nem tiltja.¹¹⁵ A hivatkozott jogszabályhely logikai értelmezése alapján lehetőség van a mű ingyenes felhasználására, amely álláspontot a szakirodalom¹¹⁶ is képvisel.

A visszterhes vagy ingyenes felhasználás egyik típusa – a szabályozás alapján – a terjesztés. A terjesztés a mű tulajdonjogának átruházása útján valósul meg, határát pedig a terjesztési jog kimerülése jelenti, amely a mű tulajdonba adásával beáll, következménye, hogy az alkotó a mű fölötti rendelkezési jogát feladja.¹¹⁷ A felhasználás egyik tipikus gyakorlati esete például egy festmény árverésre bocsátása.¹¹⁸ A példánál maradva a festmény eladásával a terjesztési jog kimerül, így az alkotás tulajdonosa elől nincs elzárva a mű – akár magasabb áron történő – tovább értékesítésének lehetősége. A mű felett jogszerűen tulajdonjogot szerző félnek joggyakorlását a szerzői jog jogosultja nem korlátozhatja, így a mű forgalomképességével összefüggésben sem.¹¹⁹ Viszont attól függetlenül, hogy a jogszerűen tulajdonjogot szerző félnek joga van a mű tovább értékesítéshez,¹²⁰ maga a mű elidegenítése nem eredményezi a szerzői jogok tulajdonjoggal történő egyidejű átszállását.¹²¹

A jogszabály konkretizálása az NFT-kre vonatkozóan, különös figyelemmel a mű felhasználására és tovább értékesítésére, az alábbi megállapításokat

113 Sztj. 42. § (1) bek.

114 Sztj. 17. §.

115 Sztj. 42. § (2) bek.

116 GYENGE Anikó: A szerzői mű ára – díjak az egyedi felhasználási szerződésekben. *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle*, 2005, 109 (6), 20–38.

117 TOSICS Nóra: A szerzői jog nemzeti, nemzetközi és regionális kimerülésének kérdései. *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle*, 2003, 108 (1), 3–8.

118 DUDÁS Ágnes: *Szerzői jog a digitális korban*. Budapest, Typotex Kiadó, 2014, 23–24.

119 MEZEI Péter: *Jogkimerülés a szerzői jogban* [Exhaustion of copyright]. NMHH Média-tanács – Média tudományi Intézet, 2016, 24.

120 Harrison v. Maynard, Merrill & Co., 61 Fed. Rep. 689 (1894).

121 Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleménye a festmények reprodukcióinak aukciós katalógusban való engedély nélküli közlése; azokozott vagyoni hátrány; tulajdonjog és szerzői jog viszonya cím alatt, amelyet az SZJSZT 37/2000/1-2 szám alatti ügyszám. https://www.sztjh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenyek_pdf/szjszt_szakv_2000_037.pdf (2023. 05. 10.)

rajzolja ki. Az *NFT*-k natív módon történő mintelése – jogszerű forgalomba hozatal – után kezdetét veheti az *NFT*-k szekunder értékesítése, az *NFT*-piactereken. Ennek folyamán az *NFT* felett jogszerűen tulajdonjogot szerző fél előtt megnyílik a lehetőség az *NFT* – terjesztésére – magasabb áron történő tovább értékesítésére,¹²² amelynek egyik módja lehet az árverés. Az adott *NFT* tovább értékesítésének eltérő dologi jogi és szerzői jogi következménye lesz, a tulajdonos személye megváltozik – az eladó helyébe a vásárló lép – amíg a szerzői jogok jogosultja az alkotó marad.¹²³

Az *NFT*-k tovább értékesítésével összefüggésben rendezendő még a szerzőt megillető jogdíj helyzete, amely kérdéskört az *NFT* projektek ad hoc jelleggel kezelnek. Az adott *NFT* további értékesítése során a jogdíjak vonatkozásában kialakult és érvényesülő gyakorlati tendencia, az eltérő mértékű, jellemzően százalékban kifejezett jogdíj megállapítása, azzal, hogy nem kizárt a nulla százalékos ráta alkalmazása sem. Végül, a jogdíjak kifizetésével összefüggésben az *NFT*-szektor legnagyobb nívója abban rejlik, hogy egy adott *NFT* szekunder piactéren történő tovább értékesítés során a jogdíj közvetlenül a kedvezményezett fél pénztárcájába kerül, és nem folyik keresztül közvetítő szereplőkön, mint például az offline jogkezelő szervezetek.¹²⁴

6. *NFT* jogesetek

Attól függetlenül, hogy a nem-helyettesíthető tokenek még egy évtizedes múlttal sem rendelkeznek, már számos jogsértés melegágyaként szolgáltak az *NFT*-k és a velük kapcsolatos műveletek. Ebből következően, ebben a részben a közelmúlt öt mérvadó *NFT* jogesete kerül ismertetésre, a különböző ágazatokból, így például a média- és filmipar vagy éppen a divatipar sajátos világából. Fontos megjegyezni, hogy noha a példaként bemutatásra kerülő ügyek döntő többsége valamilyen szerzői jogi jogsértést valósít meg, ez a tendencia nem jelent kizárólagosságot, így más, például a büntetőjog területéhez tartozó jogsértések is előfordulnak. A tanulmánynak nem célja, a bemutatott ügyekben esetlegesen hozott ítéletek értékelése, ahogy az

122 MEZEI Péter: A jogkimerülés intézményének kialakulása és fejlődése az Egyesült Államokban. *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle*, 2014, 119 (2), 6–77.

123 HARRISON, Jordan: *No, NFTs aren't copyrights*. <https://techcrunch.com/2021/06/16/no-nfts-arent-copyrights/> (2023. 05. 10.)

124 A 2016. évi XCIII. törvény a szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok közös kezeléséről (a továbbiakban: Kjekt.) hatálybalépése óta hazánkban többféle jogkezelő szervezet működhet. Kjekt. 4. § 4. 8. 10. pontjai alapján független jogkezelő, közös jogkezelő és reprezentatív közös jogkezelő szervezet.

sem, hogy jogi vagy szociálpolitikai következtetéseket vonjon le belőlük, vagy összehasonlító elemzést készítsen róluk, jelen írás keretein belül.

6.1. *Ponyvaregény NFT jogeset*

A Miramax LLC v. Tarantino ügyben,¹²⁵ a vita tárgyát a korábban Quentin Tarantino által rendezett *Ponyvaregény* (Pulp Fiction) című film, exkluzív jeleneteiről készített nem-helyettesíthető tokenek képezték. Az ügy előzménye abban jelölhető meg, hogy az 1994-ben bemutatott *Ponyvaregény* című filmalkotással kapcsolatban, a Miramax LLC filmstúdió és Quentin Tarantino, valamint filmgyártó cége a Visiona Romantica Inc. között létrejött szerződés értelmében valamennyi, a *Ponyvaregény* című filmre vonatkozó jog, ideértve például a film terjesztését és kapcsolódó védjegyjogokat, a Miramax LLC filmstúdiót illeti meg azzal, hogy meghatározott jogok továbbra is Tarantinónál maradnak.¹²⁶ Ide kapcsolódóan releváns, hogy Tarantinót a továbbiakban is megillető jogok magukba foglalják többek között a nyilvános előadást, a filmzenealbum kiadást, a nyomtatott, és ahol értelmezhető, az elektronikus kiadását például könyveknek, forgatókönyveknek (screenplay publication), képregényeknek, valamint a televíziós sorozatok, remake-ek és spin-off-ok készítését.¹²⁷

A jogvita kialakulását megalapozó történeti tényállás szerint, Tarantino 2021-ben a *Ponyvaregény* film exkluzív jeleneteiről hét darab NFT-t készített, amelyeket árverésre kívánt bocsátani a Secret Network rendszerére épülve.¹²⁸

A kialakuló jogvitáig egy darab NFT-t sikerült 1.1 millió dollárért értékesíteni 2022 januárjában. Az exkluzív tartalmakat megjelenítő NFT projektre válaszul a Miramax LLC (felperes) szerződésszegés, a szerzői jogok megsértése, védjegybiatorlás és tisztességtelen verseny miatt keresetet nyújtott be Tarantino és a Visiona (alperesek) ellen, amelynek hatására később az árverést felfüggesztették. Az alperesi oldal védekezési alapját az képezte, hogy álláspontjuk szerint az NFT-k értékesítése a Tarantino javára fenntartott jogok (screenplay publication) körébe

125 Miramax kontra Tarantino et al., 2:21-cv-08979 (C.D. Cal.)

126 WRIGHT, Keira: *Miramax Sues Tarantino over 'money Grab' Pulp Fiction NFTs*. 2021. <https://cointelgraph.com/news/miramax-sues-tarantino-over-money-grab-pulp-fiction-nfts> (2023. 04. 29.)

127 COSTA, Cameron: *Quentin Tarantino to Offer Seven Uncut Scenes from 'Pulp Fiction' as NFTs*. 2021. <https://www.cnn.com/2021/11/02/quentin-tarantino-to-offer-seven-uncut-scenes-from-pulp-fiction-as-nfts.html> (2023. 04. 29.)

128 Secret Network: *Quentin Tarantino Secret NFTs: Sale Dates Confirmed!* <https://secret.network/blog/quentin-tarantino-secret-nfts-auction-sale/> (2023. 05. 14.)

tartozik.¹²⁹ Ezek alapján a bíróságnak többek között vizsgálnia kellett, hogy az NFT-k értékesítése vajon illeszkedik-e a Tarantino-t megillető jogok körébe vagy túlmutat azokon. Azonban az ügyben érdemi döntés nem született, hiszen annak ellenére, hogy a peres eljárás több hónapon keresztül folyt, végül a felperesi oldal elállt a keresetétől és a felek közös megegyezésén alapulva a jövőbeni együttműködésben, beleértve a potenciálisan megjelenő NFT kollekciókat, állapodtak meg.

Az ügy azonban remekül szemlélteti, hogy az NFT-k összeütközésbe kerülhetnek olyan korábban megkötött felhasználási és egyéb speciális szerzői jogi szerződésekkel, amelyek olyan korban keletkeztek, amikor az NFT-k még nem léteztek.¹³⁰

6.2. A jogsértő Frosties NFT projekt

A Frosties NFT projekthez,¹³¹ nem kevésbé súlyos jogsértés kötődik, amely az ún. rug-pull jelenségben jelölhető meg. A rug-pull egy olyan gyűjtő kategória, amely valamilyen a befektetők anyagi megkárosítását célzó műveleteket, tevékenységeket jelöl, a leggyakoribb gyakorlati megnyilvánulása például a liquidity stealing, a limiting sell orders és a pump-and-dump. Maga az angol rug-pull elnevezés találószerű, hiszen a szőnyegkihúzás jól szemlélteti azt a csalárd magatartást, amelyet a kibocsátó csapat és/ vagy a fejlesztők tanúsítanak, amikor magukra hagyják a befektetőket, gyakorlatilag váratlanul megszakítják a projektet és köddé válnak a felhalmozott kriptovalutával. A különböző rug-pull jelenségek két kategóriába sorolhatók, így megkülönböztethető a hard-pull és a soft-pull. A hard pull mindig olyan műveletet jelöl, amely illegális és jogsértést keletkeztet ezzel szemben a soft-pull döntően etikátlan, de nem szükségszerűen jogsértő műveleteket ölel fel, természetesen ez utóbbi esetben az adott eset ad hoc jellegű vizsgálata szükséges. Másként megfogalmazva, minden rug-pull etikátlan, de nem minden rug-pull illegális.¹³²

A Frosties NFT projekt a hard-pull¹³³ kategóriájába tartozik, figyelemmel az

129 Miramax, LLC, Plaintiff, v. Quentin Tarantino; Visiona Romantica, Inc.; and DOES 1-50, Defendants. 2021 United States District Court – Central District of California <https://s3.documentcloud.org/documents/21111461/miramax-tarantino-nft.pdf> (2023. 05. 14.)

130 HANDLER, Samantha: *Tarantino NFT Suit Previews Rights Battles in Future Contracts*. BloombergLaw.Com. 2021. <https://news.bloomberglaw.com/ip-law/tarantino-nft-suit-raises-questions-about-ip-rights-in-contracts> (2023. 05. 10)

131 U.S. v. Nguyen és Llacuna, 22-mag-2478 (S.D.N.Y.)

132 Cointelegraph: *Crypto rug pulls: What is a rug pull in crypto and 6 ways to spot it*. <https://cointelegraph.com/explained/crypto-rug-pulls-what-is-a-rug-pull-in-crypto-and-6-ways-to-spot-it> (2023. 05. 10.)

133 PIMENTEL, Benjamin: Anatomy of an NFT art scam: How the Frosties rug pull went down.

eset előzményére, amely szerint, a kibocsátó csapatot képező Ethan Nguyen és Andre Llacuna magánszemélyek, színes rajzfilmszerű fagyalt témájú karaktereket kínáltak NFT formájában eladásra, azzal az ígérettel, hogy az NFT tulajdonosokat különböző jövőbeli előnyök fogják megilletni. Így például korai hozzáférés egy metaverzum játékhoz, az NFT tulajdonosoknak szóló exkluzív eseményeken való részvételi lehetőség, vagyis a Frosties alapvetően egy uNFT¹³⁴ projektnek ígérkezett.¹³⁵ A projekt 2022. január 9-én indult és rövid időn belül 1 millió dollárt meghaladó összegű bevételt generált kriptovalutában.¹³⁶

A jogsértés ott keletkezett, hogy az indulást követő sikeres értékesítést nem sokkal később a Frosties NFT honlapjának deaktiválása, valamint a kapcsolódó közösségi média oldalak törlése kísérte, a csapat kilépett a projekt mögül a befolyt összeget pedig több tranzakció és közbeiktatott coin-mixer szolgáltatás igénybevételével különböző kripto-pénztárcákba utalták, hogy elfedjék a kriptovaluták eredeti forrását. Ugyanakkor a rosszhiszemű csapattagoknak nem sikerült az anonimitásukat megőrizni, köszönhetően az elkövetők kilitének megállapításában jelentős szerepet betöltő hatóságok¹³⁷ kiemelkedő nyomozati munkájának. Így 2022 márciusában két személy ellen csalás és pénzmosás gyanúja miatt emeltek vádat.¹³⁸

6.3. Hermès Birkin NFT jogeset

A Hermès kontra Rothschild ügy¹³⁹ a divatipar és a művészeti szektor összeütközésnek iskolapéldája az NFT-k vonatkozásában. Az ügy különlegessége az volt, hogy olyan jogi kérdéseket vetett fel, mint például meddig terjedhet

<https://www.protocol.com/fintech/frosties-nft-rug-pull> (2023. 05. 10.)

134 Utility NFT: Olyan NFT, amelyhez valamilyen hasznosság, előny tartozik.

135 KLEIN, David O.: *United States: NFT Minters Arrested In Alleged Frosties Utility NFT Scheme. Klein Moynihan Turco LLP.* <https://www.mondaq.com/unitedstates/fin-tech/1178190/nft-minters-arrested-in-alleged-frosties-utility-nft-scheme> (2023. 05. 10.)

136 KLEIN, David: *NFT Minters Arrested In Alleged Frosties Utility NFT Scheme.* https://kleinmoynihan.com/nft-minters-arrested-in-alleged-frosties-utility-nft-scheme/?utm_source=mondaq&utm_medium=syndication&utm_term=Technology&utm_content=articleoriginal&utm_campaign=article (2023. 05. 10.)

137 Hatóságok: Revenue Service (IRS), Criminal Investigation (IRS-CI), New York Field Office of the Department of Homeland Security (HSI), U.S. Postal Inspection Service (USPIS).

138 Department of Justice U.S. Attorney's Office Southern District of New York: *Two Defendants Charged In Non-Fungible Token ("NFT") Fraud And Money Laundering Scheme.* <https://www.justice.gov/usao-sdny/pr/two-defendants-charged-non-fungible-token-nft-fraud-and-money-laundering-scheme-0> (2023. 05. 10.)

139 *Hermès v. Rothschild*, 1:22-cv-00384 (S.D.N.Y.)

a művészek alkotói szabadsága a virtuális világban, másként megfogalmazva mit hozhatnak létre és mit nem hozhatnak létre, illetőleg mit ábrázolhatnak és mit nem ábrázolhatnak virtuálisan. Az ügy továbbá jogi precedenst teremthet a jövőbeli NFT vonatkozású jogvitákra.

Az ügy előzményét képezi, hogy Mason Rothschild és Eric Ramirez művészek még 2021-ben egy 2000x2000 pixel méretű, animált Baby Birkin elnevezésű NFT-t értékesítettek a Basic.space felületén 23.500 dollárért.¹⁴⁰ Azonban ez a projekt nem ütközött a Hermès ellenállásába, sokkal inkább a 2021 novemberében Mason Rothschild által elindított a MetaBirkins NFT projekt. A MetaBirkins NFT kollekción egy 100 darabból álló a Hermès ikonikus Birkin kiegészítőt tartalmazta. A kollekción különlegessége az volt, hogy eddig soha nem látott színekben, egyedi grafikákkal és különlegesen egyedi anyaghasználattal például szőrrel borított táskákat jelenített meg.¹⁴¹

Az OpenSea.io NFT-piactéren meghirdetett MetaBirkins NFT kollekciónból Rothschild 2022. január elejéig több mint 1 millió dollár értékben értékesített. Erre reagálva, a Hermès luxus divatmárka keresetet nyújtott be a művész ellen, amelyben védjegybitorlásra és egyéb kiberbűncselekmény elkövetésre (cybersquatting) hivatkozott, annak okán, hogy a MetaBirkins néven forgalmazott NFT-k a vállalat Birkin kiegészítőit ábrázolják, és azok értékesítése bármiféle engedély nélkül vette kezdetét.¹⁴²

Ezzel szemben Rothschild védekezésében az Első Alkotmánykiegészítésre¹⁴³ hivatkozott, amely alapján nem jogsértő¹⁴⁴ a Birkin kiegészítőket ábrázoló NFT-k készítése és értékesítése.¹⁴⁵ Rothschild egyik közösségi média oldalán is megosztott álláspontjában kifejti, hogy ő nem készített hamisított Birkin kiegészítőket, valamint nem is kínál értékesítésre utáztatásokat, mindössze olyan NFT alkotásokat készített, amelyek Birkin kiegészítőket jelenítenek meg.

140 MCDOWELL, Maghan: *The 'Baby Birkin' NFT and the legal scrutiny on digital fashion*. <https://www.voguebusiness.com/technology/the-baby-birkin-nft-and-the-legal-scrutiny-on-digital-fashion> (2023. 05. 10.)

141 DAFOE, Taylor: *Hermès Is Suing a Digital Artist for Selling Unauthorized Birkin Bag NFTs in the Metaverse for as Much as Six Figures*. <https://news.artnet.com/art-world/hermes-metabirkins-2063954> (2023. 05. 10.)

142 BRITAIN, Blake: *Hermes lawsuit over 'MetaBirkins' NFTs can move ahead, judge rules*. <https://www.reuters.com/legal/litigation/hermes-lawsuit-over-metabirkins-nfts-can-move-ahead-judge-rules-2022-05-05/> (2023. 05. 10.)

143 POST, Robert C.: Demokratikus legitimitás és az Első Alkotmánykiegészítés. *In Media Res*, 2017 (1–3), 72–91.

144 BLAKE Covington Norvel: The Modern First Amendment and Copyright Law. *Southern California Interdisciplinary Law Journal*, 2009, 18 (3) 547–588.

145 ArtI.S8.C8.3.3 Copyright and the First Amendment

Továbbá kifejti, hogy a konfliktus forrását álláspontja szerint az a félreértés képezi, hogy a Hermès társaság nem érti mi az NFT és még kevésbé tudja, mire használhatók ezek a kriptoeszközök.¹⁴⁶

Zárszóként álljon itt, hogy az ügyben 2023. február 8-án érdemi bírósági döntés született a Hermès javára. Az ítélet megállapította, hogy a Hermès híres Birkin kiegészítőit ábrázoló NFT-k sértik a Hermès védjegyjogait.¹⁴⁷ Az ügy kimenetele meghatározó jelentőségű lehet az NFT kapcsolódású jogesetek vonatkozásában.

6.4. Nike NFT jogeset

Szintén a divat iparágat érintő jogeset a Nike, Inc. v. Stockx LLC jogesete.¹⁴⁸ Az ügy háttérét illetően fontos, hogy a StockX 2016-ban kezdte meg a működését mint online viszonteladói piactér, amely képes összekötni az eladókat a vásárlókkal, egyben vállalva minden, a két fél közötti ügylet lebonyolításával kapcsolatos kötelezettséget, mint például a termékszállítás. A piactéren többek között ruházati termékek, táskák és különösen sneaker cipők vásárolhatók meg egyéb gyűjthető tárgyak mellett. Ezen túlmutatóan a StockX érzékelve az egyre erősödő NFT trendet, szolgáltatási körét e vonatkozásba is kiszélesítette, így kínálatában megjelennek a különböző márkák termékeit megjelenítő nem-helyettesíthető tokenek.

Az ügy történeti tényállása szerint a StockX 2022 februárjában Vault NFT elnevezés alatt olyan nem-helyettesíthető tokeneket hozott létre, majd kínált eladásra, amelyek többek között a Nike világmárka egyes termékeit jelenítették meg. Ennek okán a Nike Inc. társaság jogi eljárást kezdeményezett rosszhiszemű védjegybitorlás és egyéb kapcsolódó jogok megsértésére hivatkozva. A Nike Inc. társaság az 50 oldalas beadványában¹⁴⁹ kifejti, hogy a StockX a Nike Inc. előzetes jóváhagyása és engedélye nélkül felhasználta az ismert világmárka védjegyeit és a márka jó hírnevét döntően azért, hogy több vásárlót szerezzen, végső soron több eladást generáljon.¹⁵⁰ A társaság

146 Instagram.com: metabirkins: A statement in response to: Hermès International, et al. v. Mason Rothschild. https://www.instagram.com/p/CY1qIMppbex/?utm_source=ig_embed&ig_rid=52ba56a4-380a-4e24-9c22-ca15ecf77f77 (2023. 05. 10.)

147 IP Twins: Hermès v. Rothschild: how to fight trademark infringement committed by NFT minters. <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=9291bbf4-5054-47a9-8dad-f54e6409c51b> (2023. 05. 10.)

148 Nike, Inc. v. Stockx LLC, 1:22-cv-00983 (S.D.N.Y.)

149 <https://heitnerlegal.com/wp-content/uploads/Nike-v-StockX.pdf> (2023. 05. 10.)

150 BRITAIN, Blake: *Nike ramps up sneaker NFT lawsuit with StockX counterfeiting cla-*

a StockX rosszhiszeműséget alapvetően abban jelöli meg, hogy az online viszonteladói piactér tényszerűen tudta, hogy a Nike által fémjelzett termékek a legnépszerűbbek és legkelendőbbek a felületen. Így a StockX észlelve az NFT-ket körül ölelő trendet, ahelyett, hogy saját márkájának népszerűségét és hírnevét öregbítette volna, egy már jól ismert világmárka jogtalan felhasználására támaszkodott. Ezen túlmutatóan a StockX, azt a téves látzatot kelthette a vásárlókban, hogy a Nike Inc. társaság hivatalos partneri kapcsolatban áll a Vault NFT kollekcióval, amely megtévesztően hathatott a vásárlókra, így befolyással lehetett a vásárlásra. Ebben a vonatkozásban a Nike Inc. társaság reputációjának csökkenésének veszélyét abban látja, hogy a Vault NFT kollekció minőségének ellenőrzésében, a társaságnak nem volt semmilyen ráhatása, ugyanakkor e tény a vásárlók előtt nem ismert, így a hiányos vásárlói tájékoztatás miatt, a Vault NFT-k esetleges gyenge minőségét a vásárlók könnyen a Nike Inc. társaságnak is tulajdoníthatják.¹⁵¹

A StockX álláspontja ezzel szemben az, hogy a Vault NFT-k nem virtuális termékek vagy másként megközelítve digitális tornacipők, ellenben adott Vault NFT egy konkrét mögöttes fizikai termékhez kapcsolódik illetőleg biztosít hozzáférést, de egyéb belső értékkel nem rendelkezik. A Nike Inc. társaság ugyanakkor zavarosnak tekinti a StockX által a vásárlóknak nyújtott tájékoztatást, figyelemmel arra, hogy a Vault NFT kollekció nem csak egy mögöttes fizikai terméket jelöl, de egyben a StockX további kapcsolódó exkluzív szolgáltatásokat, jövőbeli – nem részletezett – előnyök hozzárendelését is ígéri.¹⁵² Továbbá a Nike Inc. társaság aggályosnak tekinti, hogy a StockX fenntartja magának az egyoldalú rendelkezés jogát, a vásárlókat az Vault NFT kollekció vonatkozásában esetlegesen hátrányosan érintő kérdésekben.¹⁵³

Szemben a Hermès kontra Rothschild ügygel, ahol a jogi konfliktus tárgyát az NFT-által megjelenített virtuális Birkin kiegészítők és kapcsolódó védjegyjogok sérelme jelentik, jelen ügyben a Vault NFT által megjelenített mögöttes fizikai termékekhez kapcsolódó védjegyjogok és a Nike, mint világmárkanév hírnevének, reputációjának sérelme képezik a jogi vita tárgyát. Az ügyben születő döntés nem csak a jogalkalmazás számára szolgálhat iránymutatásul,

im. <https://www.reuters.com/legal/legalindustry/nike-ramps-up-sneaker-nft-lawsuit-with-stockx-counterfeiting-claim-2022-05-11/> (2023. 05. 10.)

151 ANDREW Rossow: *The Nike v. StockX Lawsuit Could Determine What Type of NFTs Can Be Created.* <https://nftnow.com/features/the-nike-v-stockx-lawsuit-could-determine-what-type-of-nfts-can-be-created/> (2023. 05. 10.)

152 StockX Launches Vault NFTs: <https://stockx.com/about/stockx-launches-vault-nfts/> (2023. 05. 10.)

153 StockX Terms And Conditions of Use: <https://stockx.com/terms> (2023. 05. 10.)

de a Nike Inc. társaság szempontjából is meghatározó jelentőségű, hiszen a társaság 2021 decemberében felvásárolta a virtuális gyűjteményekkel foglalkozó kreatív RTFKT társaságot,¹⁵⁴ nem leplezve a világmárka metaverzumbeli terjeszkedésének szándékát, amelyre a StockX által jelen ügyben megjelölt aktivitások hátrányos befolyással is bírhatnak.¹⁵⁵

6.4. Pepe, a béka NFT jogesete

A Pepe a béka ügyben¹⁵⁶ a vita tárgyát a Pepe békáról készített exkluzív NFT képezte. Az ügy előzményeként álljon itt, hogy Pepe a béka eredetileg Matt Furie művész által 2005-ben megalkotott Boy's Club képregénynek, egyik az antropomorfizmusban¹⁵⁷ született béka karaktere volt, majd az évek folyamán mémmé „nemesedett” végül pedig szélsőséges nézetek és radikális álláspontot képviselő csoportok is azonosultak a béka karakterével, végül maga az alkotója vetett véget a karakter internetes pályafutásának, amikor 2017-ben hivatalosan bejelentette teremtménye halálát (2005–2017).¹⁵⁸ Pepe halálát megelőzően 2016-ban Matt Furie FEELSGOODMAN Rare Pepe Card elnevezés alatt egy NFT kollekciót hozott létre az Ethereum blokkláncon, majd 2021-ben a PEPENOPOULOS elnevezésű NFT-kártya a Sotheby's online aukcióján 3.6 millió dollárért került elárverezésre.¹⁵⁹ Az ügy előzményei között még kettő online tér megjelölése szükséges, így egyrészt a Chain/Saw online NFT-piac¹⁶⁰ amelyen több művész NFT alkotását jeleníti meg és teszi megvásárolhatóvá, valamint a PegzDAO mint kripto-entitás¹⁶¹ online

154 Nike Acquires RTFKT: <https://about.nike.com/en/newsroom/releases/nike-acquires-rtfkt> (2023. 05. 14.)

155 WILLE, Jacklyn: Nike Avoids Disclosing NFT, Shoe Revenue in StockX Legal Battle. <https://news.bloomberglaw.com/ip-law/nike-avoids-disclosing-nft-shoe-revenue-in-stockx-legal-battle> (2023. 04. 28.)

156 Halston Thayer, v. Matt Furie; Chain/Saw LLC és PegzDAO.

157 *Anthropomorphism*. In: Oxford English Dictionary (1st ed). In: Oxford, Oxford University Press, 1885.

158 JAMES, Vincent: Pepe the Frog is officially dead. <https://www.theverge.com/2017/5/8/15577340/pepe-the-frog-is-dead-matt-furie> (2023. 05. 10.)

159 Lot 12: Rare Pepe PEPENOPOULOS, 2016 (collected by. Tokenangels): <https://metaverse.sothebys.com/natively-digital/lots/pepenopoulos> (2023. 05. 10.)

160 Chain/Saw: About. <https://www.chainsaw.fun/about> (2023. 05. 10.)

161 BUJTÁR Zsolt: *A decentralizált autonóm szervezet (DAO) – fenntartható társasági forma?* In: BUJTÁR Zsolt – GÁSPÁR Zsolt – SZILOVICS Csaba – BRESZKOVICS Botond – Ázsoth Szilvia – SZÍVÓS Alexander Roland – FERENCZ Barnabás – MARTIN Márton (szerk.): *Fenntarthatóság, technológia és jog: Konferenciakötet – Válogatott tanulmányok*. Pécs, Pécsi

felülete a Pegz, ahol 100 darab egyedi, Matt Furie által digitálisan alkotott NFT vásárolható meg, ideértve az alábbiakban bemutatásra kerülő jogvita tárgyát képező Pepe NFT-t is.¹⁶²

Az ügy történeti tényállása szerint 2021 októberében a Pegz és/vagy a ChainSaw online felületeken a Matt Furie FEELSGOODMAN Rare Pepe Card NFT gyűjteményére vonatkozó aukciós kampány jelent meg, középpontjában 100 darab Pepe NFT-vel. A felhívás szerint, a blokklánc történelem egy darabjaként az eredetileg 2016-ban mintelt 500 darab NFT közül 400 megsemmisítésre (burned) került, a fennmaradó 100 darab közül pedig mindössze 1 darab egyedi és ritka kerül árverezésre, a fennmaradó 99 a PegzDAO-nál marad. A licitálási időszak alatt, hogy tisztázódjon a kép a PegzDAO-nál maradó 99 darab NFT-vel kapcsolatban, egy Twitter-felhasználó tweet-jére, a PegzDAO azt a tájékoztatást adta, hogy a fennmaradó 99 darab NFT-t határozatlan ideig tartják a DAO-ban, egyben jó licitálást kívánva. Ezt követően Thayer úr 2021 októberében megtette 150 ETH értékű nyerő licitjét a Pepe NFT-ért amely akkori árfolyamon megközelítőleg 537.084 amerikai dollárt jelentett.¹⁶³

A konfliktus 2021. október 21-én keletkezett, amikor a DAO-nál maradó 99 NFT-ből további 46 darabot 30.000 dollár értékben árverezésre bocsátottak, ezzel jelentős értékvesztést okozva a korábban 150 ETH-t megvásárolt Pepe NFT vonatkozásában Thayer úrnak. A 46 darab NFT vélelmeshetően ingyenesen lett szétosztva a DAO tagjai között.¹⁶⁴

A történetek után Thayer úr 2022. február 4-én kelt levelében lényegében in integrum restitutio-t kért, amikor a Pepe NFT ellenértékeként fizetett összeg visszatérítését kérte Chain/Saw és Pegz-től, a Pepe NFT egyidejű, Thayer úr által történő visszautalásával. A felek között nem jött létre peren kívüli megegyezés, így Thayer úr, mint felperes a Matt Furie, Chain/Saw LLC és a PegzDAO, mint alperesek ellen kártérítés iránt több jogcímet megjelölve keresetet nyújtott be az illetékes bírósághoz. A keresetlevélben a felperesi oldal többek között kiemeli alperesek megtévesztő magatartását, de szintén hivatkozik szerződészegésre, jogalap nélküli gazdagodásra, a tisztességtelen verseny tilalmának megsértése mellett.¹⁶⁵ Végszóként megfogalmazható,

Tudománygyetem Állam- és Jogtudományi Kar, 2022, 50–63.

162 Pegz: About. <https://www.pegz.fun/about> (2023. 05. 10.)

163 Ethereum (ETH). <https://www.coindesk.com/price/ethereum/> (2023. 05. 10.)

164 PLUNKETT, Luke: \$500,000 NFT Lawsuit Over Pepe The Frog's Butt Is A Very Funny Story. <https://kotaku.com/pepe-frog-nft-lawsuit-sue-dao-matt-furie-halston-thayer-1848663957> (2023. 05. 10.)

165 Halston Thayer, v. Matt Furie; Chain/Saw LLC; PegzDAO, (2:22-cv-01640-AB-MRW) (Document 1 Filed 03/12/22). 1–9. <https://storage.courtlistener.com/recap/gov.uscourts>.

hogy az ügy kimenetele mérföldkő lehet az NFT-ekkel kapcsolatos kártérítési igények tekintetében.

7. Záró gondolatok

Véleményem szerint az NFT-k relevanciája a pénzügyi szektorban, kiváltképpen a művészeti ágazatban található meg. A művészeti és egyéb kreatív ágazatban az NFT-k felhasználhatók művészeti tevékenységek támogatására és bármilyen projekt megvalósításának finanszírozására azzal, hogy az NFT-k ilyen célú hasznosítása nem szűkül a művészeti projektek finanszírozására.

Az NFT-k jelentősége a fejlődő és folyamatosan fejlődő metaverzumban is megmutatkozik, amelynek előfutára az úgynevezett play-to-earn (P2E)¹⁶⁶ blokklánc alapú játékokban mutatkozik meg, erre példa az Axie Infinity.¹⁶⁷ Az NFT-k azonban a zenei ágazatban a jelenlegi jogdíjrendszert, valamint a zene terjesztésének és promóciójának folyamatát is megreformálják, ami piacformáló hatással jár, és hosszú távon a közvetítők, például a közös jogkezelő szervezetek szerepének kiváltásához is vezethet. Ezen túlmenően az NFT-k a mindennapi eseményekben és folyamatokban is változásokat hozhatnak, mint például a vásárlói kuponakciók vagy éppen a rendezvény- és repülőjegyek.

Véleményem szerint a példaként bemutatott esetek azt mutatják, hogy annak ellenére, hogy az NFT-k a kriptovaluták új osztályát jelentik, a velük és általuk elkövetett jogsértések nem különböznek a fizikai világban létező eredeti alkotások, vagyontárgyak által elkövetett jogsértésektől. Ezért a hatályos jogszabályok alkalmazása általában nem okoz nehézséget. Az akadály akkor merül fel, amikor egy NFT-vel kapcsolatos ügyben előzetes kérdést kell eldönteni. Például amikor egy jogvita során a bíróságnak döntenie kell az NFT jogi minőségéről, használhatóságáról vagy akár korlátairól és hasonló kérdésekről. E kérdések eldöntése nem egyszerűen jogi döntést eredményez, hanem iránymutatást ad a jövőbeli jogalkotás számára is. Megjegyzésként álljon itt, hogy jelen tanulmány terjedelmét érintő megkötések miatt nem vizsgálta az common law rendszerében található fair use teszt vetületeit, sem az notice and take down eljárás NFT-vel kapcsolatos alkalmazását, noha ez a két intézmény kétségtelenül releváns az NFT-k szerzői jogi vonatkozásai szempontjából.

cacd.846250/gov.uscourts.cacd.846250.1.0.pdf (2023. 05. 10.)

166 A play-to-earn játékokban, a játékosoknak lehetősége van a játék során különböző jutalmakat, akár pénzt vagy kriptovalutát szerezni.

167 Axie Infinity P2E játék <https://axieinfinity.com/> (2023. 05. 14.)

Végezetül úgy vélem, hogy egyrészt a közeljövőben erősödni fog az NFT-sítés tendenciája, így egyre több objektum fog NFT-ként megjelenni, másrészt pedig az NFT-alapú szolgáltatások terjedése tovább fog erősödni, ezzel szükségessé téve speciális jogi szabályozás kialakítását.